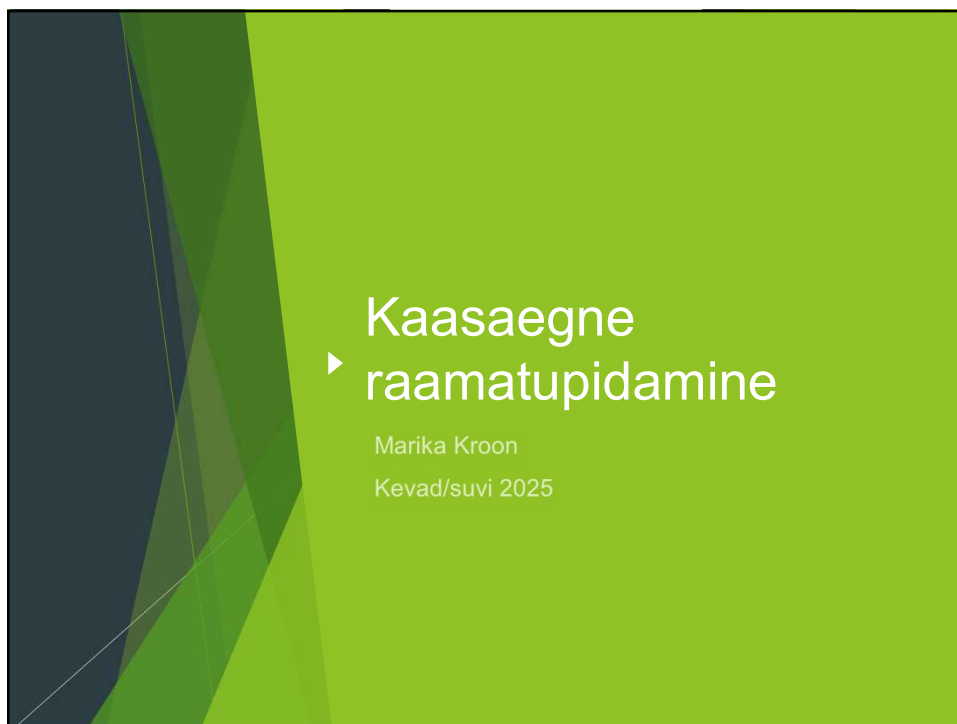
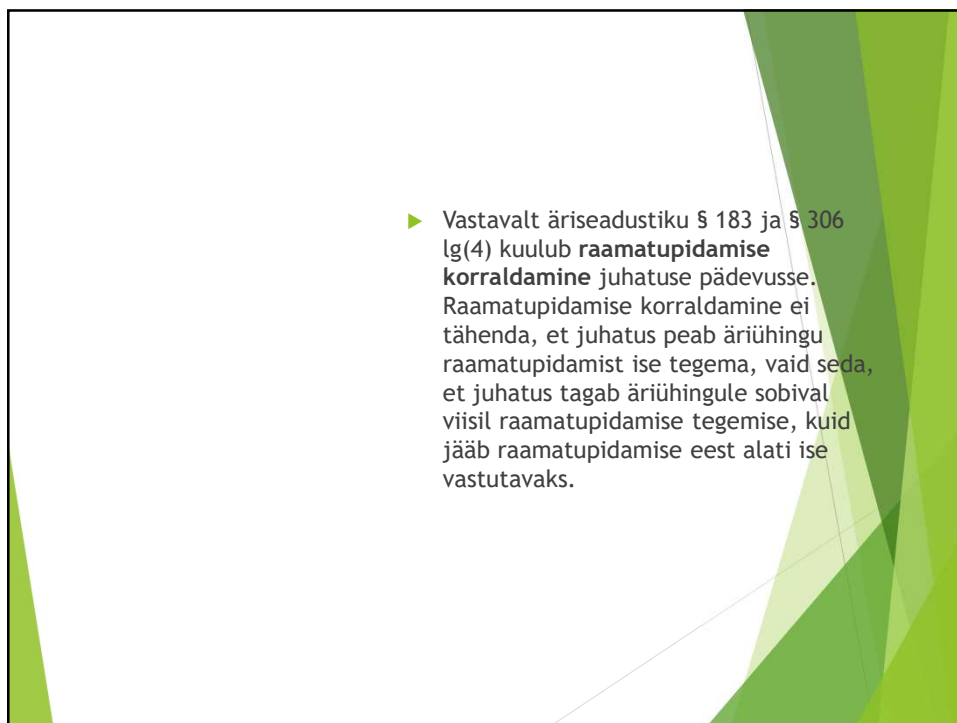

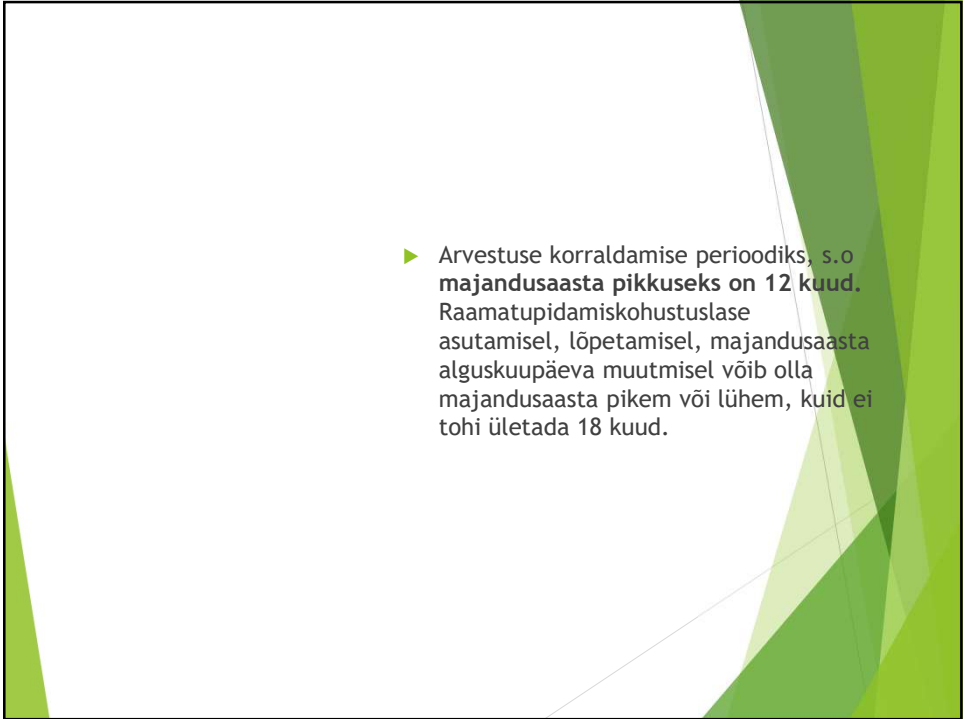

1

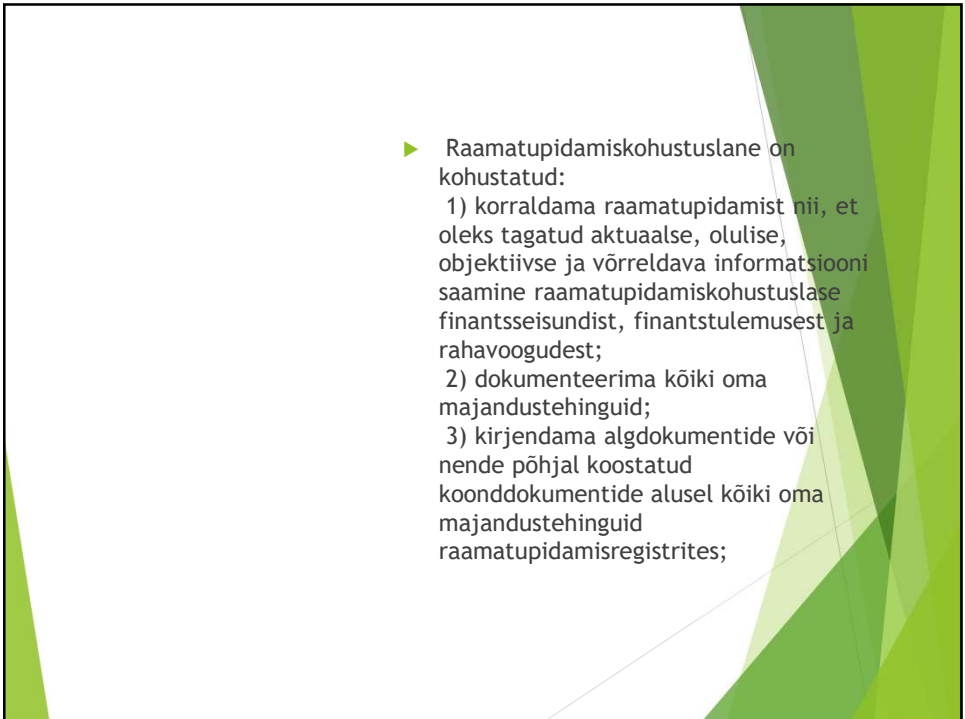

2

1

-
- ▶ Arvestuse korraldamise perioodiks, s.o **majandusaasta pikkuseks on 12 kuud.** Raamatupidamiskohustustlase asutamisel, lõpetamisel, majandusaasta alguskuupäeva muutmisel võib olla majandusaasta pikem või lühem, kuid ei tohi ületada 18 kuud.

3

-
- ▶ Raamatupidamiskohustustlane on kohustatud:
    - 1) korraldama raamatupidamist nii, et oleks tagatud aktuaalse, olulise, objektiivse ja võrreldava informatsiooni saamine raamatupidamiskohustustlase finantsseisundist, finantstulemusest ja rahavoogudest;
    - 2) dokumenteerima kõiki oma majandustehinguid;
    - 3) kirjendama algdokumentide või nende põhjal koostatud koondokumentide alusel kõiki oma majandustehinguid raamatupidamisregistrites;

4

- Raamatupidamiskohustuslane on kohustatud:
  - 4) koostama ja esitama majandusaasta aruande ning muud finantsaruanded käesolevas seaduses ja teistes õigusaktides sätestatud korras;
  - 5) säilitama raamatupidamise dokumente 7 aastat.

5

Nõuded algdokumendile

toimumisaeg	majanduslik sisu kirjeldus;	arvnäitajad (nt kogus, hind, summa).
Kui tehinguid teevad ärikliendid, lisada ka	arve number ja	muud identifitseerimistunnust ja tehingupooli identifitseerida võimaldavaid andmeid.

6

Arvele tuleb märkida:

1. arve järjekorranumber ja väljastamise kuupäev;
2. maksukohustustlase nimi, aadress, maksukohustustlasena registreerimise number;
3. kauba või teenuse saaja nimi ja aadress;
4. kauba või teenuse saaja maksukohustustlasena registreerimise number, kui tal on maksukohustus kauba soetamisel või teenuse saamisel (EL);
5. kauba või teenuse kirjeldus;

7

- 6) kauba kogus või teenuse maht;
- 7) kauba väljastamise või teenuse osutamise kuupäev või kauba või teenuse eest osalise või täieliku makse laekumise kuupäev, kui see on kindlaksmääratav ja erinev arve väljastamise kuupäevast;
- 8) kauba või teenuse hind ilma käibemaksuta ning allahindlus, kui see pole hinna sisse arvatud;
- 9) maksustatav summa käibemaksumäärade kaupa koos kohaldatavate käibemaksumääradega või maksuvaba käibe summa;
- 10) tasumisele kuuluv käibemaksusumma.

8

Seadusandlus

Raamatupidamise seadus;	Äriseadustik;	Maksukorralduse seadus;
Tulumaksuseadus;	Käibemaksuseadus;	Sotsiaalmaksuseadus;
Töötuskindlustuse seadus;	Muude riiklike maksude seadused (tolli-, aktsiisi- ja hasartmängumaks);	Tööseadusandlus;

9

Majandusaasta

- ▶ Ettevõtte majandusaasta pikkuseks on 12 kuud.
- ▶ Enamasti on majandusaastaks kalendriaasta (1. jaanuarist 31. detsembrini)
- ▶ Ettevõtte asutamisel, lõpetamisel või majandusaasta alguskuupäeva muutmisel võib majandusaasta olla erandkorras ka lühem või pikem kui 12 kuud, kuid mitte üle 18 kuu.
- ▶ Majandusaasta aruanne tuleb esitada äriregistrile hiljemalt kuue kuu jooksul pärast majandusaasta lõppu. Aruande saate esitada elektrooniliselt ettevõtjaportaalis.

10

Lühendatud majandusaasta aruanne

Mikroettevõtja - lühike bilanss ja kasumiaruanne ning kuni 3 lisa. Mikroettevõtja, kes kasutab võimalust koostada talle ette nähtud lühendatud majandusaasta aruannet, ei pea koostama tegevusaruannet*.

Väikeettevõtja - detailne bilanss ja kasumiaruanne ning kuni 9 lisa. Väikeettevõtja peab koostama ka tegevusaruande.

11

Mikroettevõtja on

raamatupidamiskohustuslane,
kelle aruandekuupäeva näitajatest
kaks ei ületa järgmisi näitajaid:

varad kokku 450 000 eurot,
aruandeaasta tulu 900 000 eurot
ja

keskmine töötajate arv
aruandeaasta jooksul 10 inimest;

12

Väikeettevõtja on:

raamatupidamiskohustuslane, kes ei ole mikroettevõtja ja kelle aruandekuupäeva näitajatest kaks ei ületa järgmisi näitajaid:

varad kokku 7 500 000 eurot,

aruandeaasta tulu
15 000 000 eurot ja

keskmine töötajate arv
aruandeaasta jooksul 50 inimest;

13

Raamatupidamine

Parim valik väikesele ettevõttele on raamatupidamisteenuse sisse ostmine, sest:

puuduvad töökoha sisustamise, raamatupidamisprogrammi jms kulud;

lai spetsialistide ring tagab lahendused kõigile küsimustele ja suurema kogemustepagasi kui üks raamatupidaja pakkuda suudab;

garanteeritud teenuse kvaliteet ja vastutuskindlustus; • raamatupidamisbüroo ei lähe puhkusele ega jää haigeiks;

pole tarvis teha kulutusi raamatupidaja kvalifikatsiooni säilitamiseks ja tõstmiseks

14

Valik väikeettevõttele sobivaid raamatupidamisprogramme

- ▶ E-arveldaja (äriregistris) rik.ee hind 0€-72€ / aastas
- ▶ Merit Aktiva merit.ee hind 23-59€ / kuus
- ▶ SimplBooks simplbooks.ee 15-30€ / kuus
- ▶ SmartAccounts smartaccounts.eu 0- 30€ / kuus

- ▶ Veidi suuremale ettevõttele
- ▶ Directo al.199.-/kuus
- ▶ Standard Books al 129.-/kuus

- ▶ Hind oleneb tarkvara funktsionaalsuses ja kasutamise mahust. Hinnad näidatud ilma käibemaksuta.

15

Tarkvara valimine raamatupidamiseks

Programmi, tarkvara all mõistetakse arvutisse viidud käskude kogumit, mis spetsifitseerib sooritamisele kuuluvad operatsioonid ja nende õige järjestuse.

16

- ▶ Definit. 1. **Majandustarkvara** on kui majandusteabe süstematiseerimiseks ja analüüsimiseks ning mitmesuguste majanduslike ülesannete lahendamiseks kohaldatud arvutiprogramme, sh raamatupidamisprogramme. (U. Mereste)
- ▶ Definit. 2. **Majandustarkvara** ehk majandusarvestusrakendused on määratud ettevõtte majandustehingute töötlemiseks ja vastava aruandluse loomiseks. Nimetatud rakendus hõlmab nii majandusarvestuse operatiiv- (jooksev raamatupidamisarvestus) kui strateegilisi tegevusi (finantsjuhtimine). (IT juhtimise käsiraamat. – Tln, Äripäev, 2004)

17

Seadus lubab ehk käseb

- ▶ raamatupidamisregistreid võib vormistada kirjalikku taasesitamist võimaldaval infokandjal, kui on tagatud sellel säilitatava info autentsus (RPs §9 lg3);
- ▶ elektrooniliselt loodud raamatupidamisregistreid tuleb säilitada ka elektrooniliselt, kusjuures kogu säilitusaja jooksul peab olema tagatud nende loetavus (RPs §12 lg5);
- ▶ Elektroonilisel kujul säilitatavaid algdokumente peab olema võimalik kirjalikult taasesitada (RPs §7 lg4).

18

Selgitused raamatupidamise sise-eeskirjas

1. Kasutatava (te) tarkvara(de) nimed;
2. Põhiliste majandustehingute registreerimise (dokumendi koostamise) kord erinevates registrites;
3. Programmi kasutajaõiguste määramine ja selle eest vastutavad isikud;
4. Erinevate programmide omavaheline seotus, andmete edastamise viisid ja tähtajad;
5. Programmis kasutatavate koodide ja lühendite kasutus;
6. Kasutatavate aruannete ja dokumentide nimetused, vajadusel koos väljastamise juhendiga.

19

Majandustarkvara struktuur

- ▶ Programm koosneb:

Registritest - muutuvandmete registrid, püsiaandmete registrid, seadistuste registrid

- ▶ Püsiaandmed on andmed, mis kord süsteemi lisatuna on suhteliselt muutumatud ja millele viidatakse teistest objektidest (dokumentidest). Nt isikuandmed, müügiartiklid jne. Püsiaandmeid hoitakse registrites.
- ▶ Registrid. Registritel on 2 põhiülesannet: koondada ühesugune info ja hoida see standardsena. Register koosneb kirjetest, milledest igaüks kirjeldab ühte isikut, artiklit jne. Kirjed eristuvad unikaalse koodiga, mida kasutatakse teistest objektidest viitamisel.

20

10

Registrid koosnevad

- ▶ Registrid koosnevad **andmeväljadest**:
- ▶ arvväärtused, tekstiväärtused, ajaväärtused, valikväärtused

Väljad. Töö käigus lisate kirjeid pidevalt juurde ja ajapikku koguneb neid palju. Jälgige, et kirjet lisades oleksid kõik olulised väljad korrektselt täidetud.

21

Tarkvara valimine

- ▶ Määrata ettevõtte vajadused arvestades ettevõtte lähiaastate kasvu perspektiivi
- ▶ Fikseerida ressursside võimalused raamatupidamisele kuluva aja ja raha suhtes.
- ▶ Määrata kindlaks juurutuse ajakulu ja maksumus

22

Enam-vähem minimaalsed vajadused

- arvete haldus, nii müügi- kui ostuarved *
- palgad,
- Palgamaksud*,
- tavapärase raamatupidamiskanded,
- raha laekumised ja maksmised (nii arved kui muud)*,
- raportid kõige eelneva kohta,
- riiklike asutuste (Äriregister, EMTA) nõutavate dokumentide jaoks vajalike andmete väljavõtted*.

23

*****

- ▶ Tänapäevase raamatupidamise korral eeldame andmete sisestust masin-masin liidestuste ja importimise funktsioonide kaudu.
- ▶ Võimalik võiks olla digiteeritud andmete automaatne vastuvõtt ja *automaagilised* toimingud programmis

24

Valiku järjekord

- ▶ Leiame vajadustele vastavad programmid
- ▶ Valime hinnalt sobivad
- ▶ Katsetame
- ▶ Valime kasutamisel sobivaks osutunud
- ▶ Tutvume kasutajatoe võimalustega ja valime paindlikumad/
sobiva hinnaga välja
- ▶ Uurime teistelt kasutajatelt tagasisidet
- ▶ Valime sobivaima

25

Levinumad majandustarkvarad Eestis- väga hinnanguline 😊

Seisuga jaanuar 2024 (Paljud tarkvaratootjad on loobunud avaldamast klientide/kasutajate arvu)

▶ Merit (Eesti ja Poola)	80000
▶ StandardBooks	30000
▶ SmartAccounts	<16000
▶ Erply Books	<9000
▶ Directo 2023	<4000
▶ Simple Books	<15000
▶ NB tabel arendajate jutu järgi, alates 2022 suvest on asunud arvu varjama. Numbrid võivad olla tegelikust erinevad.	

26

Raamatupidamise tehniline korraldus (kaasaaegne)

- ▶ Müügiarved koostab ettevõtja raamatupidamisprogrammis, mida kasutab koos raamatupidajaga
- ▶ Ostuarved edastab e-arvetena või digiteerimiskeskonda
- ▶ Ostutsekid (kaardimaksed, sularahaarved) pildistab läbi digiteerimisäpi
- ▶ Pangatehingud sisestab raamatupidaja seejuures on panga ja raamatupidamisprogrammi vahel liidestatud andmevahetus.

27

Raamatupidamise tehniline korraldus (kaasaaegne)

- ▶ Raamatupidaja saadab panka maksekorraldused (ostuarvete ja muude maksete kohta)
- ▶ Raamatupidaja arvestab palga
- ▶ Raamatupidaja koostab maksudeklaratsioonid KMD, TSD jm
- ▶ Raamatupidaja koostab vajalikud aruanded kuu lõpus ning aastaaruande peale aasta lõpetamist
- ▶ Ettevõtja tutvub ja allkirjastab aastaaruande äriregistris

28

Paberivaba raamatupidamine ja tööprotsesside lihtsustamine

2025

29

Paberivaba RP - mõtteviis ja elustiil

- ▶ Soov ja tahe olla keskkonnasäästlik - vähem prügi, paberi tootmisega seotud keskkonjäätmekid, rohkem säästetud puid
- ▶ Olla innovaatiline
- ▶ Kasutada kaasaegseid IT vahendeid, tarkvaralisi lahendusi
- ▶ Olla mobiilne ja liikuv
- ▶ Teha ajast ja ruumist sõltumatut tööd - kaugtöö
- ▶ Tolmu ja mööblivabam kontor - kontori interjööri muutus
- ▶ Alluda käsule

30

15

Paberivaba RP - ressursi kokkuhoid

- ▶ Paber
- ▶ Printimine
- ▶ Bürootarbed
- ▶ Ladustamise pinnad, inventar, ruumid
- ▶ Tööaeg ja tööjõud - kirjade avamine ja postitamine, väljatrükkide tegemine, rühmitamine, sorteerimine, süstematiseerimine, tähistamine, dokumentide füüsiline edastamine ja liikumise kontrollimine, arhiveerimine ja arhiivist üles otsimine
- ▶ Tööaeg ja eksimise risk - dokumentidelt andmete sisestamine on ajamahukas ja suure inimliku eksimise riskiga

31

Paberivaba RP- investeeringud

- ▶ Teine kuvar
- ▶ Väljaõpe- töö aeglustumine esialgu
- ▶ E-arve operaatoritasu
- ▶ Digiteerimise teenustasud
- ▶ Digiarhiivi loomine ja käigushoid

32

Paberivaba RP - muutuste elluviimine

EELDUS: enese motiveeritus midagi ära teha

- ▶ Juhtkonna toetuse saavutamine
- ▶ Uute RP tööprotsesside planeerimine
- ▶ Selge arusaam saavutatavast lõpptulemusest
- ▶ Kolleegide õpetamine, juhendamine, nõustamine
- ▶ Valmidus IT vahenditesse ja tarkvarasse investeerida
- ▶ Valmidus uute tarkvaralahenduste juurutamiseks
- ▶ RP sise-eeskirja muutmine

33

Paberivaba RP - mida teha või mida mitte teha?

- ▶ Välti paberdokumentide produtseerimist
- ▶ Eelista elektrooniliste dokumentide vastuvõtmist
- ▶ Töötle, süstematiseeri ja säilita dokumente elektrooniliselt
- ▶ Kasuta e-arvete väljastamise ja vastuvõtmisega tegelevate operaatorite teenuseid Finbite (Omniva), Telema eFlow, ENVOICE, Costpocket jt
- ▶ Kasuta maksete tegemiseks panka edastamisel elektroonilisi makse faile või pangaliidestust
- ▶ Laekumiste kajastamiseks kasuta arvelduskonto väljavõtte importimist või pangaliidestust

34

Paberivaba RP - mida teha või mida mitte teha?

- ▶ Pangaliides - reaalajas toimuv pangaga seotud arveldusinfo vahetamine majandustarkvaraga
- ▶ Kasuta müügiarvetel ja erinevatel laekumisega seotud dokumentidel viitenumbreid
- ▶ Arvelduskontol viitenumbri kasutamise kohustuslikkuse kontroll
- ▶ Kaardimaksete vastuvõtmine, makselingid arvetel
- ▶ Ettevõtja lihtandmete päring XML teenusena RIKist-tarkvarades elementaarne

35

Paberivaba RP - tulemused

- ▶ Seniste raamatupidamistoimingutega seotud tööaja vähenemine
- ▶ Vabanenud tööaja kasutamine teiste/uute tööülesannete täitmiseks
- ▶ Tööjõukulude vähenemine või mõistlikum tööaja kasutus või tööfunktsioonide jaotus
- ▶ Töötajatele teistsuguste töötingimuste pakkumise võimalus - paindlik tööaeg ja töö tegemise koht
- ▶ Ülevaade rahade seisust peaaegu reaalajas

36

RP tööprotsessid - raamatupidaja roll

- ▶ Andmete sisestajast infosüsteemi halduriks
  - ▶ ERP süsteemi juurutaja, arendaja ja haldaja
  - ▶ Vähem andmete sisestust, enam andmete ja aruandluse kontrolli, tulemuste interpreteerimist
- ▶ Kajastab organisatsiooni äriprotsessides toimuvat - finants- ja juhtimisarvestuse alane info
- ▶ Tagab raamatupidamise tööfunktsiooni toimimise töötaja kõrvaltegevusena
  - ▶ Juhendab, õpetab ja kontrollib

37

I samm e-arved

- ▶ <https://itl.ee/digitaliseerimine/e-arved/>
- ▶ E-arve ehk masintöödeldav arve.
- ▶ Aktiveerimine digiteerimise või raamatupidamistarkvara kaudu
- ▶ Aadressiks on ettevõtte registreerimise kood
- ▶ Vajalik on operaator kes suunab e-arve õige saajani (sarnaselt telefonisidele)
- ▶ Alates 01.07.2025 justkui kohustuslik

38

RP tööprotsessid - lihtsustamine

- ▶ Tekkinud rutiinide, väljakujunenud harjumuste „nägemine“ ja nende murdmine - „Aga alati on nii tehtud“
- ▶ Lihtsustamine - tee nii vähe kui võimalik, samas nii palju kui vaja
- ▶ Hinda erinevate tööülesannete täitmiseks kuluvat aega, alusta kõige ajamahukamata tööülesannete ümberkujundamisest
- ▶ Loe hiire klikke, klahvivajutusi, dokumentide ja kannete arvu!
- ▶ Kas, kes ja mis sagedusega tegelikult kasutab erinevaid aruandeid?

39

RP tööprotsessid - lihtsustamine

- ▶ Kas on vaja kasutada kõiki kontoplaanis olevaid kontosid või erinevaid dimensioonide loendeid?
- ▶ Kas kõigi raamatupidamisosakonna töötajate töökoormus on optimaalne?
- ▶ Jaga raamatupidaja tööd „mitteraamatupidajatega“, kulutekitajad saavad sisestada kulukontosid, dimensioone, objekte
- ▶ Lase algdokumendid digiteerida, ajamahukad manuaalsed toimingud automaatseks
- ▶ Kasuta võimalikult palju automaatset konteerimist ja dokumentide kinnitusringile saatmist

40

20

RP tööprotsessid - lihtsustamine

- ▶ Juhtkonna finantsinformatsiooni tarbimise harjumuste üle vaatamine, muudatusettepanekute tegemine
- ▶ Loo aruannete kasutajatele tingimused ise aruandeid vaadata, väldi aruannete „serveerimist“ sh. ära saada e-kirju vaid paiguta aruanne kokkulepitud kohta
- ▶ Ole õpetaja, mitte teenindaja
- ▶ Keskendu enam finantstulemuste hindamisele, võrdlemisele, lahtimõtestamisele, võimalike mõjude ja ohtude väljatoomisele
- ▶ Loe aastas 1 kord läbi RPS ja RTJ-d
- ▶ Tee tööd töö ajal, aja juttu jutu ajal

41

Probleemid ajaloolises rmp-s

- Dokumendid ei jõua kohale
- Kui jõuavad tahetakse muist tagasi
- Tsekid kaovad, kustuvad, on volditud origamiks*
- Tööaja arvestus on puudulik
- Palka tahaks rohkem

*) Jaapani iidne paberivoltimiskunst

42

Probleemid

- Dokumendid ei jõua kohale- e-arved, Folderit, Costpocket või muu digiarhiiv ja edastus meetod
- Kui jõuavad tahetakse muist tagasi- Folderit, Costpocket või muu digiarhiiv
- Tsekid kaovad, kustuvad- Tsekk.ee ehk costpocket **
- Tööaja arvestus on puudulik- Wemply, Begin, ...
- Palka tahaks rohkem- kasutaks oma programmi maksimaalselt- õpi programmi kasutama
- Palka tahaks rohkem- hinda ja planeeri oma aega- UKU raamatupidajatele või toggl või ...
- ** Smartaccount oma tsekiäpiga

43

Kroonid konsult kasutab

- Dokumendiedastus: Costpocket digiteerimine ja e-arvete vastuvõtt vähesel määral GoogleDrive
- Raamatupidamisprogrammid: Merit Aktiva, Merit Palk, StandardBooks. Üle võtmisel, mistahes programm.
- Arhiiv ja tööjaotamine: Dropbox ning OneDrive
- Raamatupidaja tööaja jälgimine: UKU
- Dokumendiarhiiv:
  1. Merit Aktiva, StandardBooks
  2. Costpocket
  3. Väline kõvaketas

44

Dokumendi teekond

- Saabumine:

Ostuarved- Costpocketisse e-arvena, e-maili või äpi kaudu.

Muud dokumendid- jagatud OneDrives või tavaline e-mail.

Müügiarved- ettevõtte koostab ise rmp-programmis

Pangainfo- liidestus, väljavõte kord kuus arhiveerimiseks- pdf lisatakse ettevõtte arhiivikausta.

- Töötlus: Ostuarvete kinnitamine, maksete sidumine, palga andmete edastus, üksikud „käsitsi“ kanded (dividendid, maksuintressid jms) toimub igapäevaselt
- Kuu kontrollimine: Pangasaldod, Ostu- ja müügivõlad, KMD kuu lõpul 5-15 kuupäev

45

Arhiiv

- Ettevõtte kaust*-

- Aasta kaust

- Pangaväljavõtted
    - Meriti arhiiv (sisaldab ostudokumente)
    - Maksuameti vms esitatud aruande allalaetud koopiad
  - AAA
    - Saldokinnitused
    - Emta väljavõte, saldo
    - Aruande koostamiseks vajalikud aruanded väljavõtted
    - Valminud aastaaruanne

*) Kaustanimel kasutatakse koodi, et märkida millises töötlusseisus on aktiivne aruande koostamine

46

Lingid tutvumiseks

<https://aktiva.merit.ee/>
<https://www.folderit.com/et/>
<https://wemply.com/#about>
<https://toggl.com/>
<http://tsekk.ee/> ehk costpocket.com
<https://getuku.com/>

47

Päeva kokkuvõtteks

- ▶ Leidsime, et JAH ettevõtja võib teha ise oma raamatupidamis eeldusel, et :
  - ▶ Tal jätkub selleks põhitegevuse kõrvalt aega
  - ▶ Tal on tugiisik, kellelt raamatupidamisalast nõu saada
  - ▶ Tal on kõrgendatud enesedistsipliin, et raamatupidamistoiminguid ei lükataks (kaugesse) tulevikku.
- ▶ Marika soovib edu edaspidiseks!
- ▶ Vajadusel saab kontakti aadressil marika@kroonid.ee

48